

Puiggròs

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Demarcació de Sant Mateu de Bages
Emplaçament	Ctra. BV-3003, al km. 12,6 camí direcció N-W. A la cruïlla, camí oest uns 1200 m.
Alçada:	822

Coordenades:

Latitud:	41.81732
Longitud:	1.66941
UTM Est (X):	389488
UTM Nord (Y):	4630349

Classificació

Número de fitxa	08229 - 168
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Popular
Segle	XIII-XVIII
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	En ruïna.
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Observacions protecció:	Pla especial del catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable (núm. 68)
Data aprovació:	dc., 20/01/2010 - 12:00
Accés	Sense accés
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08229A010001640000MJ
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dv., 03/03/2017 - 01:00

Descripció

Masia de dimensions modestes, d'origen medieval, que es troba en estat de ruïna. Està emplaçada al cim d'un turó allargassat força alt (de 824 m d'altitud) anomenat, igual que la casa, Puiggròs. Per això el lloc té excel·lents vistes, tant al nord com al sud, vers la serra de Castelltallat. La construcció ha conservat els murs de la part posterior fins a l'alçada de la coberta, mentre que els davanters es troben més derruïts. Disposava de planta baixa, un pis i golfes. Era una masia de planta rectangular i d'estructura basilical, de manera que l'habitatge es componia de tres crugies i té un cobert adossat al costat de llevant. El nucli originari és la crugia de ponent, construïda amb carreus mitjans, més o menys escairats i disposats en filades. Es tracta d'un aparell sensiblement més regular que en la resta de murs, amb algun tram amb pedres a plec de llibre. Aquest primer cos era més baix i, en un moment donat, es sobrealtà i es construïren les dues crugies restants. La façana principal és encarada a migdia, però es troba força esfondrada de manera que no són visibles les restes del portal. A la part alta dels murs queden restes del ràfec de la teulada, fet amb lloses planes. A l'interior de l'habitatge es conserven diverses llindes de fusta i prestatgeries encastades a les parets. També hi ha un forn de pa al mur posterior i una finestra força gran que ha estat tapiada. Excepte aquesta, la casa pràcticament no tenia obertures. En el cobert adossat a ponent s'hi poden veure unes interessants espitlleres a la part baixa. Es tracta d'un exemple interessant de masia de tipologia constructiva arcaica, derivada del mas d'origen probablement medieval i amb poques modificacions posteriors.

Història

Aquest mas és d'origen medieval i està documentat el 1335 com a pertanyent al terme de Coaner. Anteriorment era conegut com a mas Torre (FÀBREGA, 2008: 19). Sabem que el 1406 el propietari era Francesc Puiggròs, que havia adoptat el cognom del mas segurament per matrimoni amb una pubilla, però que pertanyia a la família Vilalta, del mas Vilalta. El 1575 els amos de Puiggròs eren Antoni Torroella i el seu fill Joan Torroella, que vivien a Sant Pere Sallavinera. Puiggròs estava en ruïnes i aquest any hi estableix com a masovers Giralt Grandó, pagès francès que va fer-hi obres en els anys posteriors; entre d'altres el forn de pa que encara es conserva. Els anys 1592 i 96 el masover era Antoni Pila. Almenys des de 1791 Puiggròs era en poder dels Vilalta, del mas Vilalta, que també posseïen Gotzems (FÀBREGA, 2018: 80-83). Posteriorment Puiggròs fou venut al Semís, que en continua tenint la propietat. El nucli antic de la casa podria correspondre a l'època medieval. Posteriorment, tal vegada als segles XVII-XVIII, s'hauria ampliat adoptant la planta basilical.

Bibliografia

CASCANTE, Pere; FÀBREGA, Albert (2018). Estudi històric i arquitectònic de la casa Vilalta de Sant Mateu de Bages (Castelltallat). Joan Borrós Sala (promotor), p. 80-83.

FÀBREGA ENFEDAQUE, Albert; SERRA SELLARÈS, Francesc (2008). "Claret dels Cavallers (Sant Mateu de Bages)", Dovella, núm. 96 (estiu, 2008), Manresa, p. 19.

GRUP SOLUCIONS MANRESA (2009). Pla especial del Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Sant Mateu de Bages. Ajuntament de Sant Mateu de Bages (núm. 68).

VILADÉS LLORENS, Ramon (2012). D'un temps d'un país. El Semís de Coaner. La Patumaire Edicions, Berga (edició particular).

